

Välitä
viljelijästä

Maatilan tärkeät sopimukset

FTT:n varautumispäivä 21.3.2022

Maija Pispala

Mitä on sopimusoikeus

- Oikeudenala, jonka keskiössä ovat yksityishenkilöiden, yritysten, yhdistysten sekä muiden tahojen keskenään tekemät erilaiset sitoumukset, joilla on yleensä jonkinlainen taloudellinen arvo ja joissa osapuolten keskinäinen tahto yhdistyy.
- Sopimuksia koskevaa lainsäädäntöä vain vähän, tärkeänä oikeuslähteenä tapaoikeus.
- Johtoajatuksena sopimusvapaus; jokaisella on oikeus tehdä haluamansa sisältöinen sopimus haluamansa osapuolen kanssa.
  - Sopimuksen sisällöllinen laatu ennaltaehkäisee sopimuksen tulkintaerimielisyyksiä
  - Lue, tarkasta, kysy. Varmista, että ymmärsit sisällön!
- Vastapainona sopimusten sitovuus, pacta sunt servanda.

Tärkeimpiä sopimustyypppejä

- Tärkein jaottelu: vakionuotoiset, ns. vakiosopimukset, ja vapaat sopimukset
- Työsopimus, kiinteistön kauppa, erilaiset vuokra- ja kauppasopimukset, kuljetus- ja toimitussopimukset sekä urakkasopimukset.
- Liikesuhteiden lisääntyminen sekä monimutkaistuminen, globalisaatio ja yhteiskunnan asenteiden muutos ovat lisänneet sopimusten tarvetta, niiden määrää ja muuttaneet sopimuskulttuuria.

Sopimuksen syntytapoja

- Tarjous – vastaus-mekanismin lisäksi muitakin tapoja olemassa, esimerkiksi:
  - **Neuvottelutuloksena** syntynyt sopimus -> ei varsinaisesti tarjousta tai vastausta
  - **Vakiintunut tapa** toimia -> pitkäaikainen toiminta vakiintuneella tavalla voi synnyttää sopimuksen
  - **Hiljainen sopimus** (tosiseikkoihin perustuva) -> osapuolen oma toiminta synnyttää sopimuksen
- Lähtökohta: sopimus syntyy kun tehtyyn tarjoukseen annetaan hyväksyvä vastaus.
- Tarjous on sitova, samoin kuin hyväksyvä vastaus
- Hyväksyvä vastaus voi olla kirjallinen, suullinen tai ns. hiljainen.
- Tarjous on sitovasti peruutettavissa vain, mikäli toinen osapuoli ei ole saanut sitä vielä tietoonsa.
- Tarjous voi olla määräaikainen, ja se voidaan hyväksyä, hylätä tai antaa ehdollinen vastaus eli uusi tarjous.

Sopimusvapaus

- Vapaus tehdä tai olla tekemättä sopimusta.
- Vapaus valita, kenen kanssa tekee sopimuksen.
- Vapaus päättää sopimuksen tyypistä.
- Vapaus päättää sopimuksen muodosta ja siitä, missä järjestyksessä sopimus tehdään.
- Vapaus päättää sopimuksen sisällöstä.
- Vapaus päättää sopimuksen irtisanomisesta.
- Vapaus päättää osapuolten välisten sopimuksesta aiheutuvien riitojen ratkaisusta.

Sopimusvapauden rajat

- Sopimusehdon kohtuuttomuus
- Osapuolten oikeustoimikelpoisuus
- Lain tai hyvien tapojen vastaisuus
  - Mahdolliset lainsäädännöstä johtuvat vaatimukset kuten kiinteistön kaupassa sopimuksen määrämuotoisuus.
- Oikeuskäytäntö
- Heikomman suoja
  - Esimerkiksi työsopimus; työsuhteen päätyminen säännelty tarkoin työsopimuslaissa.

Sopimuksen sitovuus ja pätemättömyys

- Sopimus sitoo osapuolia sellaisena kuin se on tehty ja niin kauan kuin sopimus on voimassa.
- Sopimusta ei voi yksipuolisesti muuttaa.
- Osapuolella on oikeus pakottaa toinen osapuoli täyttämään sopimus, esimerkiksi ulosotto.
- Sopimusrikkomus johtaa usein vahingonkorvausvelvollisuuteen.
- Pätemättömyyden syitä esimerkiksi:
  - Kohtuuton ehto, jota ei voi sovitella
  - Pakottaminen, kiskonta
  - Petollinen viettely
  - Toisen ”heikkouden” hyväksikäyttäminen
  - Kunnianvastainen tai arvoton menettely
  - Lain tai hyvien tapojen vastaisuus
- Laki varallisuus oikeudellisista oikeustoimista (OikTL), 3 luku
- Pätemättömyys ei vaikuta itsestään, vaan sopijapuolen tulee reagoida siihen.

Vilpittömän mielen suoja – bona fides

- Vilpitön mieli suojaa toista osapuolta jos ”hän ei ole tiennyt, eikä pitänytkään tietää”.
- Esimerkiksi kaupan kohteessa oleva virhe ei ole peruste kaupan purulle tai hinnan alennukselle mikäli virhe on sen laatuinen, ettei myyjä tiennyt eikä hänen pitänytkään tietää siitä.
- Osapuolen selonottovelvollisuus.

Sopimuksen luomat velvollisuudet

- Tärkeimpänä osapuolille muodostuu oikeus vaatia sopimuksen täyttämistä.
  - Myyjän velvollisuus toimittaa sopimuksen mukainen suoritus
  - Ostajan velvollisuus ottaa suoritus vastaan ja suorittaa sopimuksen mukainen vastike
- Lojaliteettivelvollisuus: osapuolten tulee ottaa huomioon vastapuolensa etu kohtuullisissa määrin.
  - Korostuu erityisesti pitkäaikaisissa sopimuksissa, kuten työ- tai urakkasopimukset.
- Tarkastusvelvollisuus:
  - Suorituksen vastaanottajalla velvollisuus tarkastaa suoritus ja mikäli suoritus ei vastaa sovittua, siinä on virhe ja hänen tulee esittää reklamaatio vastapuolelle kohtuullisen ajan kuluessa.
  - Tällöin vastapuolelle on annettava mahdollisuus korjata virhe.
  - Mikäli virhettä ei voida korjata aktualisoituu oikeus vahingonkorvaukseen, tai mikäli kyseessä on oleellinen virhe, sopimuksen purkuun.
  - Tarkastamisen ja reklamoinnin laiminlyönti voi evätä oikeuden vahingonkorvaukseen tai sopimuksen purkuun.

Sopimusrikkomus

- Kyseessä mikäli osapuoli ei täytä sopimuksessa hänelle asetettua velvollisuutta.
  - Esim. toimittaa tietty määrä tietyn laatuista rehua tiettyyn ajankohtaan mennessä
- Sopimusrikkomuksen seuraukset:
  - Vastapuoli saa vaatia suoritusta
  - Vastapuoli voi pidättäytyä omasta suorituksestaan
  - Vastapuolen pakkotoimet
  - Vahingonkorvaus
- Huom. ns. Force majeure eli ylivoimainen este vapauttaa vahingonkorvausvelvollisuudesta.
  - Tarkoittaa sellaista sopijapuolelle ylivoimaista tapahtumaa, esimerkiksi sota, luonnonmullistus tai viranomaisen kieltä, joka estää häiriöttömän suorituksen.
  - Vapauttaa tavallisesti osapuolen vahingonkorvaus-velvollisuudesta.
  - Esteen seuraamuksista voidaan myös sopia.

Sopimuksen pysyvyyden varmistaminen

- **Sopimussakko**
  - Tarkoittaa sitä, että sopijapuoli velvoittautuu suorittamaan tietyn summan, jos hänen suorituksensa viivästyy tai on virheellinen.
- **Vahingonkorvausvelvollisuus**
  - Vastapuoli on saatettava asemaan, jossa hän olisi, jos sopimus olisi täytetty.
  - Esim. hinnanalennus, rahakorvaus
  - Rikastumiskielto

Sopimuksen päättyminen

- Sopimus päättyy pääsääntöisesti, kun molemmat osapuolet ovat täyttäneet velvollisuutensa.
- Määräaikainen sopimus päättyy määräajan päättyessä.
- Toistaiseksi voimassa oleva sopimus päättyy irtisanomiseen.
  - Sopimuksessa voidaan sopia irtisanomisajasta hyvinkin tarkkarajaisesti, tai lapeasti esim. “noudatetaan kohtuullista irtisanomisaikaa”.
- Mikäli toinen osapuolista syyllistyy olennaiseen sopimusrikkomukseen, voi vastapuoli purkaa sopimuksen.
- Purkaminen on yksipuolinen oikeustoimi ja vapauttaa molemmat sopimuksesta useimmiten ilman irtisanomisaikaa.
- Tehdyt suoritukset on tällöin palautettava.
- Oikeus vahingonkorvaukseen.

Sopimuksen kohtuuttomuus ja sovittelu

- Jos sopimuksen ehto on kohtuuton tai sen soveltaminen johtaisi kohtuuttomuuteen, ehtoa voidaan joko sovittaa tai jättää se huomioon ottamatta.
- Ehdon kohtuuttomuus riippuu esim. osapuolten asemasta ja olosuhteista.
  - Toiselle huonoksi käynyt sopimus ei ole peruste sovittelulle
- Elinkeinonharjoittajien välisiä sopimuksia harvoin katsotaan kohtuuttomiksi – oletetaan että he ovat tottuneet tekemään sopimuksia.
- Syynä sovittelulle voi olla esimerkiksi hinnankorotus tai virheen esiintyminen.

Sopimuksen sisältö

- Tulisi mainita kaikki ehdot
- Ideaalisopimuksessa ehdot ovat selkeitä, yksiselitteisiä ja yksityiskohtaisia.
- Sopimuksesta tehdään mieluummin liian laaja kuin liian suppea.
- Tunnistettava oman toiminnan kannalta kriittiset sopimusehdot.
- Huomioitava muotovaatimukset
  - Esimerkiksi kiinteistön kauppasopimus tai avioehtosopimus

Yhteenveto sopimusoikeudesta

- Länsimaissa yleisesti hyväksyttynä sopimusvapauden periaate.
- Sopimukset ovat sitovia.
- Yrityksiä pidetään sopimusoikeudessa yleisesti tasavertaisina kumppaneina, koosta riippumatta.
  - Kuluttajansuoja koskee vain kuluttajaa, jonka katsotaan olevan alisteisessa asemassa.
- Kirjallinen sopimus on aina helpompi näyttää toteen kuin suullinen.
- Mikäli erimielisyyksiä sopimuksen johdosta tulee ilmi, neuvottelemisen ja asian sovinnollinen ratkaisu on aina vaihtoehtoista paras.

Perhe- ja perintöoikeus

Perhe- ja perintöoikeudelliset sopimukset ja asiakirjat

- Turvaamaan asioiden sujuvuutta, jos jotain ikävää sattuu
  - Mahdollista vielä miettiä, mitä haluaa, jälkikäteen järjestelyt haastavampia ja monimutkaisempia
- Turvaamaan tilanpidon jatkuminen
  - Lasten aseman huomioiminen
- Turvaamaan omaisuuden säilyminen
- Turvaamaan taloudellista vakautta
- Hoida ajoissa kuntoon! Asioista helpompi sopia, kun kaikki on hyvin
- **Jokainen tilanne yksilöllinen! Mieti mihin päämäärään pyrit.**
  - **Sanamuotojen kuvattava tahtoa niin hyvin, ettei jää tilaa tulkinnalle**

Asiantuntija tärkeä sopimuksen tarkistamisessa

- Jokainen tilanne on yksilöllisesti tekijöidensä summa
- Käytä aina asiantuntevaa lakimiestä! Perheoikeuteen erikoistunutta, jos mahdollista.
  - Ainakin sopimuksen sanamuotojen ja lainmukaisuuden tarkistamiseen
- Tulkinnanvaraiset sanamuodot, kielletyt ehdot tai jonkin oleellisen ehdon unohtuminen saattaa johtaa lopputulokseen, jota ei tarkoitettu tai joka antaa sopijoiden kannalta vahingollisen lopputuloksen
- On syytä tarkistaa, että sopimus ei johda tarkoitettua kalliimpaan lopputulokseen
- .. tai epäoikeudenmukaiseen, syrjivään ja/tai valituskelpoiseen
  - Esim. rintaperillisten oikeus lakiosaan, kiinteistön kaupassa kielletty etuosto-oikeuden pidättäminen...

Edunvalvontavaltuutus

edunvalvontavaltuutus

- Etukäteen tehty valtuutus, joka otetaan käyttöön valtuuttajan tullessa kykenemättömäksi hoitamaan omia asioitaan
  - Vahvistetaan maistraatissa, kun tarve ajankohtainen, lääkärintodistus tarvitaan
- Laki edunvalvontavaltuutuksesta (648/2007)
  - Valtuuttajan oltava täysi-ikäinen ja oikeustoimikelpoinen
  - Valtuutetulta oltava suostumus
  - Valtuutetun oltava luonnollinen henkilö
  - Varavaltuutetun ja toissijaisen valtuutetun tarve, esim. esteellisyysskysymykset
  - Määrämuotoinen
  - Kaksi esteetöntä todistajaa
  - Valtuutus voidaan antaa
    - Omaisuutta ja taloutta koskeviin asioihin
    - Henkilöä koskeviin asioihin
    - Koskemaan määrättyä oikeustointa, omaisuutta tai asiaa

Muotovaatimus

- Valtakirja edunvaltuutusta varten on tehtävä kirjallisesti
- Allekirjoitettava kahden todistajan ollessa samanaikaisesti läsnä
  - Tai tunnustettava allekirjoitus omakseen
- Todistajat todistavat allekirjoituksellaan sen, että olet allekirjoittanut valtakirjan itse
  - Tiedettävä, että valtakirja on edunvalvontavaltuutus
  - Sisältöä ei tarvitse kuitenkaan kertoa
- Valtakirjasta on käytävä ilmi:
  - Valtuuttamistarkoitus
  - Asiat, joissa valtuutettu oikeutetaan edustamaan valtuuttajaa
  - Valtuuttaja ja valtuutettu
  - Määräys, jonka mukaan valtuutus tulee voimaan siinä tapauksessa, että valtuuttaja tulee sairauden, henkisen toiminnan häiriytymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan.

Edunvalvontavaltuutuksen sisällöstä

- Mahdollista tehdä varsin vapaasti, kun tehdään etukäteen
- Ei saa olla peitelty testamentti, valtuutus tehdään omaa etua ajatellen
  - Lahjoja saa antaa normaalisti
- Oikeustoimet, joihin tarvitaan maistraatin lupa, voidaan sisällyttää valtuutukseen
  - Esim. soranotto-oikeuden vuokraaminen, puukaupan tai pitkän maanvuokrasopimuksen tekeminen
  - Vuositilityksistä luopuminen
- Jokaisen mietittävä omalla kohdallaan, mitä valtuutus sisältää ja mitä ei sisällä
- Sisältö ja valtuutetun suostumus + esteettömyys tarkastettava ajoittain, esim. 5 v. välein
- Valtuutus tulee antaa valtuutetulle tai kertoa hänelle, mistä se löytyy, kun tarve tulee ajankohtaiseksi
- Läheisille syytä kertoa, kenet on valtuuttanut hoitamaan omia asioitaan ja mitä valtuutus sisältää
- Maistraatin ja muistiliiton sivuilla hyödyllistä tietoa pohdinnan tueksi

Avioehto

Avioehto

- Kirjallinen, päivätty ja allekirjoitettu, kaksi esteetöntä todistajaa
- Rekisteröitävä maistraattiin
- Voidaan tehdä ennen avioliiton solmimista TAI sen aikana (ei enää avioeron harkinta-aikana)
- Avio-oikeus voidaan sulkea pois kokonaan tai osittain
- Voidaan muuttaa avioliiton aikana
- Avioehto voidaan tehdä vain eron varalta
  - Avio-oikeutta ei ole, jos liitto päättyy eroon, mutta se on, jos liitto päättyy toisen kuolemaan
  - Verotuksessa merkittävä ero, koska omaisuuden osituksessa saatu omaisuus ei ole verotettavaa, mutta esim. testamentilla saatu tai muuten peritty on.

Avioehto

- Avioehto
  - Jokaisen mietittävä omalla kohdallaan reilut ehdot
  - onko tila saatu/ostettu lahjanluontoisesti
  - mikä on kummankin varallisuus lähtötilanteessa vs eron tapahtuessa
    - Toinen esim saanut perinnön, mutta toiselle sellainen on vasta tulossa
  - mikä on kummankin työpanos tilalla
  - Avioehtoa voidaan sovitella, jos se on kohtuuton (harvinaista)
- Avoehto
  - Yhteinen sopimus, johon pätee sopimusoikeuden säädökset

Avioero, omaisuuden erottelu vai ositus

- Jos ei avioehtoa:
  - Erotellaan ensin pois omaisuus, jota avio-oikeus ei koske, esim. testamenttisaannot, joihin sisältyy ehto, että avio-oikeutta ei ole
  - Luetteloidaan kummankin avio-oikeuden alaiset varat ja velat avioeropäivänä.
  - Näiden erotus on ositettavan omaisuuden arvo, joka lasketaan yhteen ja jaetaan kahdella
  - Jos toinen joutuu luovuttamaan tasinkoa, hän saa itse päättää, mitä omaisuudenlajia tasinko on
  - Osituksessa luetteloitava, mikä omaisuus on siirtynyt toisella tasinkona koska, jos lunastamiseen joutuu ottamaan lainaa (käyttämään ulkopuolisia varoja), sen osa on varainsiirtoveron alaista
  - Sen sijaan yhteisen velan vastattavaksi ottaminen ei ole sellaista ulkopuolisten varojen käyttämistä, joka laukaisisi varainsiirtoverovelvollisuuden
- Käytä asiantuntijaa osituskirjan laatimiseen
- Ositusta voidaan sovitella, jos lopputulos olisi kohtuuton
  - Avioliiton kesto, juuri saatu huomattava testamenttisaanto

Avioero, omaisuuden ositus vai erottelu

- Jos on avioehto:
  - erotellaan omaisuus, jota avioehto koskee, tai joka ei muusta syystä ole avio-oikeuden alaista
  - Jos on omaisuutta, joka hankittu yhdessä, sen jaossa pätee edellinen dia
  - Avioehto voidaan sovittaa, jos se on kohtuuton
    - Sovittelu mieluiten yhteisellä sopimuksella
    - Mahdollista myös oikeusteitse, mutta oikeudessa sovittelun kynnys on melko korkea
  - Avioeron osituksen voi tehdä, kun ero astuu voimaan tai jo ennen sitä, kun avioerohakemus on jätetty maistraattiin
  - Erimielisyydet mahdollista ratkaista ulkopuolisen sovittelijan avulla tai hakemalla käräjäoikeudesta pesänjakajaa
    - Pesänjakaja hakee ensisijaisesti sovintoratkaisua
    - Mikäli sovintoa ei saada, käräjäoikeus ratkaisee pesänjakajan esityksestä
- Säilytä ositusasiakirja, saatat tarvita sitä myöhemmin!!!

Testamentti

Yleistä testamentista

- Määrämuotoinen asiakirja
- Tärkeä verosuunnittelun väline
- Mietittävä yksilöllisesti
- Tahdonilmaisun selkeys vähentää tulkinnanvaraisuutta
  - Tulkinta olisi tehtävä mahdollisimman hyvin vastaamaan sitä, minkä voidaan perustellusti tietää vastanneen testaattorin tahtoa
- Tarkastettava/päivitetävä ajoittain!
- Testamentilla voi sulkea rintaperillisten puolisoiden avio-oikeuden pois testamenttisaannon osalta
- Testamentin saa tehdä täysi-ikäinen ja oikeustoimikelpoinen
  - 15 vuotta täyttänyt siitä omaisuudesta, jota hänellä oikeus hallita, tai jos on tai on ollut avioliitossa

Testamentin muotovaatimukset

- Tehtävä kirjallisesti, allekirjoitettava kahden todistajan läsnäollessa
  - Suullisesti poikkeustapauksissa, esim. kun sairaus estää tekemästä kirjallisesti
- Henkilöllisyystiedot, päiväys, ammatti, asuinpaikka
- Kaksi yhtä aikaa läsnä olevaa todistajaa:
  - Todistaja ei saa olla alle 15 –vuotias, lähisukulainen, puoliso, eikä kukaan testamentin saaja
  - Todistavat, että allekirjoitus on testaattorin oma ja testamentti testaattorin itse, omasta tahdostaan tekemä
  - Todistajien tiedettävä, että asiakirja on testamentti, mutta sen sisältöä ei tarvitse tietää
  - Todistajien allekirjoituksen lisäksi merkitään heidän henkilöllisyystietonsa, ammattinsa, asuinpaikkansa, testamentin tekopaikka ja aika
  - Lisäksi merkitään muut seikat, joiden voidaan katsoa vaikuttava testamentin pätevyyteen, esim. todistajien käsitys testaattorin oikeustoimikelpoisuudesta
- Lupaus olla peruuttamatta testamenttia ei ole pätevä
  - Testamentin peruuttaminen, muuttaminen tai lisäys siihen tehtävä samojen muotovaatimusten mukaisesti

Testamentin sisältö

- Määrättävissä lähtökohtaisesti varsin vapaasti
  - Huom. lakiosa pätee yleensä aina
- 1. Täysi omistusoikeustestamentti
  - Saa esim. testamentata eteenpäin, ellei määrätty toissijaista saajaa
- 2. Rajoitettu omistusoikeustestamentti
  - Esim. täysi omistusoikeus elinajan ja omaisuus palautuu rintaperillisille leskenkin kuoltua, toiveena voi olla, ettei lakiosaa vaadita
- Perintöverotus omaisuuden ensisijaiselle saajalle
- Käyttökelpoisia, kun halutaan turvata yritystoiminta

Testamentin sisältö

- Elinikäinen käyttö- ja hallintaoikeus testamentilla
  - Oikeus vain omaisuuden tuottoon (esim. talletukset, osakkeet)
  - Ei voida loukata rintaperillisen lakiosaoikeutta
  - Perintövero varsinaiselle perijälle, hallintaoikeudesta huojennusta
- Lesken oikeus jättää puolisoitten yhteinen asunto omaan käyttöön
  - Perintöverotus omaisuuden saajille, hallintaoikeus alentaa perintöveroa
  - Maatiloilla edelleen yleistä, että asutaan samassa talossa, jos leskellä hallintaoikeus, ei omistaja saa myydä asuntoa ilman luovutusvoittoveroa, vaikka olisi itsekin asunut omistusaikanaan yli kaksi vuotta

Testamentin sisältö

- Keskinäinen omistusoikeus testamentti vs. hallintaoikeustestamentti, jos alaikäisiä lapsia ja toimiva maatila?
  - Verotus
  - Oikeus tehdä tilanpidon kannalta tarpeelliset oikeustoimet
  - Mahdollisuus muuttaa keskinäisiä oikeussuhteita, esim. sukupolvenvaihdos tai tilan myyminen
  - Miten maistraatti suhtautuu alaikäisten edunvalvontakysymykseen?
- SPV:n yhteydessä kuntoon myös testamentti?
  - Sisarusten huomioiminen, lapsenlapset...
  - Vaikka varsinaisia sisarusosuuksia ei enää tunneta, kukaan ei yleensä tahdo riitoja sisarusten välille
  - Omaisuus vs. ihmiset? – kohtuullisuus

Testamenttityypit

- Yleistestamentti
  - Testamentilla saadaan osuus kuolinpesästä
  - Testamentin saaja on kuolinpesän osakas
  - Perityn omaisuuden tarkka määrä ja laji määräytyvät lopullisesti vasta osakkaiden kesken tehtävässä perinnönjaossa
  - Testamenttisaannosta voi luopua tehokkaasti vain, jos luopuu koko perinnöstä eikä määrää sen toissijaissaajasta
  - Jos ottaa vain jonkin osan saadusta perinnöstä, mutta antaa osan muille, syntyy veroseuraamus
  - Esimerkki: Saa osuuden kuolinpesästä testamentilla. Perinnönjaossa ilmoittaa, ettei ota perintöä vastaan vaan antaa sen pesän kolmesta osakkaasta nimenomaan osakkaalle X. Alkuperäinen testamentinsaaja joutuu maksamaan osuutensa arvosta perintöveron.

Testamenttityypit

- Eritystestamentti eli legaatti
  - Ei pelkän legaatint perusteella kuolinpesän osakas
  - Tällöin yleensä peritty omaisuus annetaan saajalle jo pesänselvityksen yhteydessä
  - Voi olla jokin tietty omaisuus omistusoikeuksin, omistusoikeutta suppeampi oikeus, esim. hallintaoikeus koko omaisuuteen tai sen osaan, tietty rahamäärä tms.
  - Eritystestamentilla saadusta omaisuudesta voi luopua myös osittain!
  - Esimerkki: pesässä neljä osakasta, jokaisella perintökaaren mukainen tasaosa, kaksi yhdessä saavat legaatilla omaisuuteen kuuluvan maatilan hallintaansa elinajakseen. Toinen voi luopua legaatilla saadusta osuudesta toisen hyväksi, mutta silti säilyttää normaalin osuuteensa perintökaaren mukaiseen osaansa, eikä synny ylimääräistä veroseuraamusta

Valtakirjat

- Valtakirjat
  - Arjen juoksuttaminen, jos toinen äkillisesti pois pelistä
  - Pankkiasiat
    - Toisen pankkitunnusten käyttäminen ei ole sallittua
    - Pankkiin tarvitaan erillinen valtakirja, tilinkäyttöoikeudet tms. kysy omasta pankistasi, miten asioitasi voidaan hoitaa, jos olet äkillisesti ja väliaikaisesti estynyt
  - Lomitus
    - Sijaisavun tilaaminen tapahduttava kirjallisesti
  - Mitä muita valtakirjoja teillä tarvitaan?